

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvartum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XIV. Idem (a) Henrico & Vitali Canonic. Benevent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74533](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74533)

Regno abdicavit Urbanus V. & Henricum Comitem spurium ejus fratrem natalibus restitutum Regno imposuit. Rod. Sancius *hist. Hist. p. 4. cap. 17.* Frohard. *volum. 3. cap. 230.* quippe hoc casu exploratum est, Pontificem ex vi suae potestatis de temporalibus disponere posse, ut in praesenti docuit Innocentius III. & in *cap. novit, de judiciis*, ubi probavi. Tandem alius casus contingit, quando Pontifex legitimat filios Principis supremi, quo casu legitimationem ad temporalia etiam prodesse, constat ex textu hoc, in *vers. Insuper*, & docent Abbas *hic, num. 11.* Ancharanus *num. 2.* Praepositus *num. 15.* Garcia *de nobilit. glos. 21. num. 44.* Cervantes *in d.l. 12. num. 101.* Haec tamen legitimitas ad Regni successionem prodesse non debet, propter iudicium, quod proximioribus inferitur, argumento capitis *grandi*, ibi: *Ipsius legitimo filio.* Illustrant variis exemplis adductis Barb. *de potest. Episcop. p. 1. tit. 2. c. 2. n. 102.* Larrea *d. decis. 8. num. 20.* quod in specie hujus textus contigisse refert Cujac. *hic*; quia filii Regis Franciae a Pontifice legitimitati patri Philippo Augusto in Regno non successerunt, sed Ludovicus VIII. Sancti Ludovici pater, ut plenius narrat Paulus Aemilius *in vita Philippi Augusti.* Hucusque tamen tradita non procedunt in legitimatione Principis saecularis; hic enim nec directe, nec indirecte legitimare potest sibi subditos quoad spiritualia, ut post alios docent Sanchez *lib. 8. de matrim. disput. 7. num. 11.* Petrus Greg. *lib. 45. synag. cap. 7.* Suarez *de censur. disput. 50. sect. 5. num. 11.* licet cum aliis dissentiat Peregrinus *de fideicom. art. 23. num. 36.* Et ita legitimum per Principem saecularem, non admitti ad emphyteusim ecclesiasticam, resolvunt Gamma *decis. 72. n. 6.* Valaeus *consul. 34. n. 8.* Caldas *de nominatione, q. 21. num. 49.* Molina *d. disp. 173. n. 26.*

Nec obstat dubitandi ratio supra adducta; nam cum Pontifex dispensat in radice matrimonii, non operatur ex fictione circa factum; tantum enim irritat legem positivam, ex qua impedimentum dirimens proveniebat; & ita restituit omnes juris effectus perinde ac si talis lex non praecessisset: Nec obstat augmentum ipsius difficultatis, nam ut supra diximus, legitimitas non admittitur in praedictum illius, cui jam jus quaesitum est, ut probat Larrea *d. decis. 8. num. 45.* in praedictum vero eorum, qui tantum spem habent, rite admittitur, ex iustis causis, etiam in praedictum tertii possessoris, quod Princeps, tam saecularis, quam ecclesiasticus filios legitimare potest, ut supra probavi. Nec obstat, ex hac legitimatione evenire, ut quis sit legitimus quoad spiritualia, non vero quoad temporalia, & e contra: nam insolens non est, quem ad certos actus legitimum reputari, non vero quoad alios, ut in *cap. 1. de filius presbyt. cap. 1. & 2. eod. tit. in 6.* & id quotidiano exemplo legitimationis, ut filii naturales succedere possint ab intestato, aut ex testamento, in ea portione, quam pater voluerit, probat Gomez *in l. 9. Tauri, num. 70.* quia legitimitas quoad effectus qui juris sunt, dividua est. Nec obstat ultimum augmentum, nam licet Pontifex directo non possit legitimare filios quoad temporalia, tamen dispensando in radice matrimonii, necessario quoad omnia eos legitimos reddit, & extra cum casum indirecte nonnumquam eos legitimare valet quoad temporalia, etiam ut in casibus supra relatis. Plurimumque enim quae directo fieri prohibentur, indirecte, & per consequens permittuntur, capite *ex literis, de jure patronat. capite penult. de integr. restitu. l. quoriam, c. de judiciis, l. 1. ff. de auctorit. praesand.*

CAPUT XIV.

Idem (a) Henrico & Vitali Canonic. Benevent.

EX tenore litterarum vestrarum nobis innotuisse noscatis, quod cum G. (b) vidua haereditatem Roberti quondam mariti sui a Landulfo de Granino, & nepotibus suis cum fructibus inde perceptis in praesentia vestra, qui ex delegatione nostra de causa cognoscebatis, eadem sibi, & pupillo suo filio restitui postulare, pars adversa petitionem ejus nitebatur excludere pro eo, quod R. maritum ipsius viduae de adulterio genitum assererat, proponens, quod dicti R. pater vivente uxore legitima quondam aliam Mauriciam nomine superduxit, ex qua praefatum R. maritum ipsius viduae generavit. E contra vero pars viduae respondebat, quod cum praefata M. nesciens, quod dicti R. pater aliam haberet uxorem, cum eo in Ecclesiae facie contraxisset, filius, quem ex ea suscepit, legitimus debebat haberi, cum non debeant illegitimi reputari, qui de adultera conscientia non nascuntur. Cumque diutius super hoc fuisset in nostra praesentia litigatum, & illorum prudentum sententiae, quorum consilium requisivimus, in hoc invicem discordarent, duxistis Sed. Ap. consulendam. Nos igitur intellectis his, & aliis, quae per vestras nobis litteras intimastis, habito cum fratribus nostris diligenti tractatu, intelligentes quod pater praedicti R. in facie (c) Ecclesiae saepedictam M. ignaram penitus, quod ipse aliam sibi matrimonialiter copulasset, duxerit in uxorem, & dum ipsa conjux ipsius legitima putaretur, dictum R. suscepit ex eadem, in favorem potius proles declinamus, memoratum R. quoad hoc legitimum reputantes. Ideoque discretioni vestrae per A. f. m. quat. vos cum legitimum reputetis, in caeteris juxta tenorem litterarum vestrarum ratione praevia processuri.

NOTE.

NOTÆ.

(a) *Benevent.*] Ita etiam legitur in tertia collectione, sub hoc titul. cap. 3. De Benevent. dice: csi egi in cap. 28. & 42. de testibus.

(b) *Vidua.*] Unde poterat ut miserabilis persona coram iudice ecclesiastico directè de hæreditate agere; juxta tradita in c. ex tenore, de foro compet. nisi

dicamus, tunc beneventum spectare ad patrimonium Ecclesiæ.

(c) *R. in facie Ecclesiæ sepe dicitur M. signaram.*] Unde matrimonium putativum intercessit cum debitis conditionibus, ut filii legitimi crederentur, juxta tradita supra in cap. 2. ubi Commentarium hujus textus dedi.

CAPUT ULT.

Idem (a) *Episcopo Tiberiadensi.*

GAudemus, &c. *Et infra:* Cæterum prolem de illorum conjunctionibus natam, qui secundo, tertio, vel ulteriori gradu in infidelitate vixerint, quæ secundum opinionem illorum matrimoniali contrahuntur affectu, post fidem receptam, utilitate publicâ suadente legitimam volumus reputari.

1. (a) *Tiberiad.*] Ita etiam legitur in tertia collectione, sub hoc tit. cap. final. sed restituenta est inscriptio, nec non littera hujus textus ex cap. gaudemus, de divorciis, ubi extat alia pars hujus textus.

COMMENTARIUM.

2. **L**egitimationis beneficium, quod contingit per subsequens matrimonium, juris positivi ecclesiastici esse supra probavi in cap. I. hoc tit. quare filios infidelium non legitimari per subsequens matrimonium, rectè docuit Abulensis in lib. I. Regum. c. 8. q. 171. quia cum sit privilegium introductum ab Ecclesiâ in favorem contrahentium matrimonium, existentibus extra ipsam non communicatur. Unde difficilis est præsens textus, dum in eo docet Gregorius, filios susceptos ab infidelibus legitimari per subsequens matrimonium; præcipuè cum suscepti sint cum mala fide, quia scienter in secundo, vel tertio consanguinitatis gradu nuptias contraxerunt. Agnoverunt difficultatem repetentes hic, qui varios casus præsentis textus sîngunt, quos refert, & examinat Barbosa in præsentî. Sed his omîssis dicendum est, in præsentî textu decidi casum, in quo infideles contraxerunt matrimonium in ipsa infidelitate, in secundo, vel tertio gradu, quod apud eos con-

sistebat tantum tanquam contractus, & post baptismum sustinetur ut sacramentum, juxta tradita in cap. de infidelibus, de consanguin. & affin. cap. debitum, de bigamis; adhucque retinetur, etsi in gradu prohibito à jure Canonico celebratum sit, d. cap. de infidelibus. Unde cum post baptismum ratum, & legitimum sit matrimonium, filii antea suscepti efficiuntur legitimi. Contrarium autem procederet si in ipsa infidelitate permânerent parentes; nam cum inter infideles non detur matrimonium ut sacramentum, non poterant per illud filii antea suscepti legitimari: illis tamen baptizatis, fidei favore receptum est, ut etsi in gradibus prohibitis reperiantur conjuncti, matrimonium retineatur, filiique efficiantur legitimi; unde etiam Cælestinus III. in cap. I. de convers. infid. quem ex secunda collectione transcripsi, respondit, legitimari per subsequens matrimonium filios susceptos ex Gentili, & transeunte ab infidelitate, relicta conjugè infideli, si mortuâ eâ, ad fidem reverla celebraverit matrimonium, fiunt enim eo casu filii legitimi, non attentis juris regulis, juxta quas infidelis cum haberet catholicam uxorem, non potuit aliam ducere, nec ex alia muliere filium procreare naturalem: sit tamen proles legitima favore fidei, ut ita ad fidem Catholicam amplectendam infideles allicerentur. Abulensis supra, q. 170.

TITULUS XVIII.

Qui matrimonium accusare possunt, vel in eo testificari.

CAPUT I.

Alex. III. (a) *Parmensi Episcopo.*

Perlatum nobis est ex parte tua, quod cum pater cujusdam puellæ eam cuidam Parmensi nupti (b) tradidisset, maritus post aliquot (c) años, quibus cum uxore permanfit, propter homicidium, quod comisit, de civitate timore (d) mortis exivit: nunc autem dicitur,